

**SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ**

**HEMŞİRELİK EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI-II
PAYDAŞ GÖRÜŞLERİ
SONUÇ RAPORU**

İstanbul, 2022

Çalıştay Başkanı

Prof. Dr. Merdiye ŞENDİR

Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Selda RIZALAR

Doç. Dr. Melike DİŞSİZ

Doç. Dr. Demet İNANGİL

Dr. Öğr. Üyesi Rabiye GÜNEY

Dr. Öğr. Üyesi Hacer ÖZEL

Arş. Gör. Merve SARITAŐ

Yer: Microsoft Teams Platformu

İletişim: hemşirelik.calistay@sbu.edu.tr

Rapor Hazırlama Tarihi: Nisan 2022

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
Çalıştay Programı ve Çalıştay Konuları	5
Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı-II Paydaş Görüşleri	8
Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Dış Paydaş Anket Sonuçları	14
Çalıştay Bildiri Oturumu	18

Değerli Paydaşlarımız,

Sağlığın önemini bir kez daha anladığımız bu dönem ile toplum sağlığını sürdürme ve geliştirmede özellikle sağlık profesyonellerinin değeri gün geçtikçe artmaktadır. Sağlık hizmetlerinin en önemli ögesi olan hemşireler, sağlıklı ve hasta bireylerle en sık ve en uzun süre temasta bulunan sağlık ekibi üyeleridir.

Hemşirelerin her ortamda etkin ve kaliteli hemşirelik bakımı verebilmesi için hemşirelik lisans eğitiminin verildiği eğitim ortamlarının sürekli iyileştirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde hemşirelik programları, öğrencilere 21. Yüzyıl beceri ve yetkinliklerini kazandırmak için program amaçları, program çıktıları ve eğitim müfredatlarını; gelişen teknoloji, değişen ekonomi ve toplum gereksinimleri doğrultusunda güncellemektedir. Bu doğrultuda hemşirelik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi ve daha iyi eğitim alan nitelikli hemşireler yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Yükseköğretim sistemini düzenleyen ve yönlendiren önemli kurumlardan biri olan Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) eğitim ve öğretim süreçlerinde kalite güvence sistemlerinin nitelikli olmasını hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (HEPDAK) hemşirelik eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmalarını başlatmıştır. Fakültemiz kurulduğundan bugüne kadar eğitimde kalite çalışmalarını sürdürmekte olup, bu yıl HEPDAK tarafından değerlendirilmek üzere kabul edilmiştir.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi olarak kanıt temelli, ulusal sağlık bakım gereksinimlerine uygun ve uluslararası standartlarda hemşirelik bilgisini üretme; bu bilgileri uygulamaya aktarmada inovatif yaklaşımları geliştirme ve hemşirelik eğitiminin yapılandırılmasında ortak değerlerde buluşma amacı ile 23 Mart 2022 tarihinde ikincisini gerçekleştirdiğimiz Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı-II raporunu sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyar, katkı sağlayan tüm katılımcılarımıza teşekkürlerimizi sunarız.

Prof. Dr. Merdiye ŞENDİR
Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Dekanı

ÇALIŞTAY PROGRAMI VE ÇALIŞTAY KONULARI

HEMŞİRELİK EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI II - PAYDAŞ GÖRÜŞLERİ PROGRAMI

23 Mart 2022		
09.30- 09.40	İstiklal Marşı ve Saygı Duruşu Açılış Konuşmaları <i>Prof. Dr. Merdiye ŞENDİR</i>	
9.40-10.30	Hemşirelik Eğitiminde Akreditasyon Süreci <i>Doç. Dr. Selda RIZALAR</i> SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Akreditasyon Süreci <i>Doç. Dr. Demet İNANGİL</i> Öğrenci Gözünden Akreditasyon Süreci <i>Öğrenci temsilcisi: Yahya DOĞRU</i>	
10.30-10.40	Ara	
	İç ve Dış Paydaş Grup Oturumları	
10.40-12.00	Grup I Grup yöneticileri <i>Doç. Dr. Demet İNANGİL</i> <i>Dr. Öğr. Üyesi Rabiye GÜNEY</i> Raportör öğrenciler <i>Sultan ERGİN</i> <i>Rümeysa BOZKURT</i> <i>Ömer Faruk MALAY</i>	Grup II Grup yöneticileri <i>Doç. Dr. Melike DİŞSİZ</i> <i>Dr. Öğr. Üyesi Hacer ÖZEL</i> Raportör öğrenciler <i>Mehlika ASLAN</i> <i>Abdülkadir IRMAK</i> <i>Rana ÖZTÜRK</i>
12.00-13.00	Bildiri Oturumu Öğrenci ve Mezun Sözel Bildiri Sunumları Oturum Başkanları <i>Prof. Dr. Semiha AKIN</i> <i>Doç. Dr. Sonay GÖKTAŞ</i>	
13.00-13.15	Çalıştay Raporunun Sunumu <i>Dr. Öğr. Üyesi Hacer ÖZEL</i> <i>KADAK Üyesi Öğrenci: Sara HOSSEINPANAHAHITAZEHABAD</i>	
13.15-13.30	Değerlendirme ve Kapanış <i>Dr. Öğr. Üyesi Rabiye GÜNEY</i>	

Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı II- Paydaş Görüşleri, Sağlık Bilimleri Üniversitesi (SBÜ) Hamidiye Hemşirelik Fakültesi'nin iç ve dış paydaşlarının program amaçları, program çıktıları ve ders müfredatına yönelik görüş ve önerilerini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirildi.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi'nde çalıştayın planlama aşamasında, listesi Ek 1'de yer alan iç ve dış paydaşlara e-posta ile davet gönderildi. Dış paydaşlardan katılıma dair geri bildirim istendi. Geribildirim alınan katılımcılara çalıştay afişi, dış paydaş anketi ve çalıştay bilgi metni (Ek 2) iletildi. Bilgi metni, SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi'nin program amaçları, program çıktıları ve ders müfredat bilgisini kapsadı.

Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı II- Paydaş Görüşleri etkinliği SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi'nde 23.03.2022 tarihinde MS Teams platformu üzerinden gerçekleştirildi. Çalıştaya 71 dış paydaş, 62 iç paydaş olmak üzere toplam 133 paydaşımız katılım sağladı (Tablo 1).

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi “Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı II- Paydaş Görüşleri” Çalıştayı Dekan Prof. Dr. Merdiye ŞENDİR'in açılış konuşması ile başladı. Ardından Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Selda RIZALAR tarafından “Hemşirelik Eğitiminde Akreditasyon Süreci”, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Demet İNANGİL tarafından “SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Akreditasyon Süreci” konulu sunumlar yapıldı. Öğrenci temsilcisi Yahya DOĞRU tarafından “Öğrenci Gözünden Akreditasyon Süreci” konulu sunum gerçekleştirildi.

Tablo 1. Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı II Oturumlarına Katılan İç ve Dış Paydaş Listesi

Görevi	İç Paydaş	Dış Paydaş
Öğretim Elemanı	28	15
Hemşire	-	36
Mezun	-	4
Öğrenci	30	5
Toplum	-	2
Dernek Temsilcisi	-	6
İl Sağlık Müdürlüğü	-	1
İdari personel	4	-
Diğer (Hekim, Diyetisyen vb.)	-	2
Toplam	62	71

Çalıştayda iç ve dış paydaş grup oturumları iki ayrı kanalda eşzamanlı olarak MS Teams platformunda çevrimiçi olarak yürütüldü.

Çalıştayın I. Grup oturumunda Doç. Dr. Demet İNANGİL ve Dr. Öğr. Üyesi Rabiye GÜNEY yönetiminde raportör öğrenciler Sultan ERGİN, Rümeyisa BOZKURT ve Ömer Faruk MALAY görev aldı.

Çalıştayın II. Grup oturumunda Doç.Dr. Melike DİŞSİZ ve Dr. Öğr. Üyesi Hacer ÖZEL yönetiminde raportör öğrenciler Mehlika ASLAN, Abdülkadir IRMAK ve Rana ÖZTÜRK görev aldı.

Paydaşlardan çalıştay öncesinde kendilerine iletilmiş olan program amaçları, hedefleri ve müfredat başlıkları altında görüş ve öneriler alındı.

Çalıştay Konuları
1. Hamidiye Hemşirelik Fakültesi program amaçlarına yönelik görüşleriniz nelerdir?
2. Hamidiye Hemşirelik Fakültesi program çıktılarına yönelik görüşleriniz nelerdir?
3. Hamidiye Hemşirelik Fakültesi ders müfredatına yönelik görüşleriniz nelerdir?
4. Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin mesleki bilgi, beceri ve tutumlarına yönelik görüşleriniz nelerdir?
5. Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin dördüncü sınıfta gerçekleştirdikleri klinik uygulamalara yönelik görüşleriniz nelerdir?
6. Hamidiye Hemşirelik Fakültesi mezunlarının mesleki bilgi, beceri ve tutumlarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

HEMŞİRELİK EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI-II

PAYDAŞ GÖRÜŞLERİ

1. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi program amaçlarına yönelik görüş ve önerileri

Paydaşlara Fakülte program amaçları ve her bir program amacına yönelik başarımlar göstermeleri sunuldu. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi'nde gerçekleştirilen Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı-II etkinliğinde paydaşların Fakülte'nin program amaçlarına ilişkin görüş ve önerileri Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Program Amaçlarına Yönelik Görüş ve Önerileri

- PA1.'e yönelik alt başarımlar göstergesi olarak "mezunların bakım verdikleri hastaların memnuniyetleri" izlenebilir olmalı,
- PA2.'ye yönelik alt başarımlar göstergesi olan "mezunların %10'unun çalıştıkları kurumlarda yürütülen hizmet içi eğitimlerde eğitmen rolü üstlenir" ulaşılabilir bir amaç olmakla birlikte mezunların fakülte ile gönül bağının sürdürülebilmesi için fakülte etkinliklerinde yer almaları sağlanmalı,
- PA3.'e yönelik alt başarımlar göstergelerinde yer alan "mezunların %60'ı bilimsel yayınları takip etme" oranının ölçümüyle ilgili etkin ve doğru yöntemler geliştirilmeli, belirtilen oran tekrar gözden geçirilmeli,
- PA3.'e yönelik alt başarımlar göstergelerine "sertifikalı hemşire sayısı" eklenmeli,
- Hemşirelikte akredite olan kurumların vizyon ve misyonları incelenerek program amaçlarına "liderlik, öncülük becerileri" eklenmeli,
- Üniversitenin vizyonu ve misyonu ile uyumlu olarak fakülte eğitim amaçları detaylandırılmalı,
- Program amaçları hemşireliğin "uzmanlık rollerini" kapsayacak şekilde tekrar oluşturulmalı,
- Program amaçlarında hemşirenin yasal hakları ve sağlık politikalarındaki rolü hakkında bilgiye yer verilmeli,
- Program amaçlarında "istedikleri uzmanlık alanında istihdam edilir" şeklinde bir ifadeye yer verilmeli,
- Diğer hemşirelik program amaçlarından farklı olacak şekilde Hamidiye Hemşirelik Fakültesine özgü amaçlara yer verilmeli,
- Fakültenin vizyon ve misyonunda belirtilen "inovatif" yönü eğitim amaçlarında belirgin şekilde yer almalı,
- Eğitim programının son döneminde "kanıta dayalı hemşirelik" eğitimi verilmeli,
- Program amaçları başarımlar göstergeleri doğrultusunda mezunların yönetici ve akademisyenlik hedefleri gözden geçirilmeli, mezunlar bu yönde desteklenmeli,
- Program amaçlarına öğrencilere ve mesleğe yeni başlayan hemşirelere "mentor" olabilme ifadesi eklenmeli,
- Program amaçları başarımlar göstergeleri doğrultusunda mezunların eğitim programlarına katılımlarının ölçülmesi için yöntem geliştirilmeli,
- Program amaçları doğrultusunda mezun performansı başarımlar göstergelerine eklenmeli,
- Okul ve hastane iş birliği güçlendirilmeli ve bu yönde mezuniyet sonrası danışmanlıklar devam ettirilerek mezunların çalışma yaşamları izlenmeli,
- Program amaçları doğrultusunda başarımlar göstergelerinde yer alan ulusal hemşirelik derneklerine üye olma oranı artırılmalı,
- Mezunlar için lisans eğitimi süresince yetkin oldukları alanlara yönelik referans mektupları oluşturulmalı,
- Mezunların araştırmalara katılmaları için eğitim ve destek sağlanmalıdır.

2. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi program çıktılarına yönelik görüş ve önerileri

Paydaşlara Fakülte program çıktıları ve her bir program çıktısına yönelik başarımların göstergeleri sunuldu.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi'nde gerçekleştirilen Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı-II etkinliğinde paydaşların Fakülte'nin program çıktılarına ilişkin görüş ve önerileri Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Program Çıktılarına Yönelik Görüş ve Önerileri

<i>Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Program Çıktılarına Yönelik Görüşler</i>
-Program çıktılarına ilişkin çok yönlü değerlendirme yapılması,
-Program çıktılarına ilişkin değerlendirmelerin geliştirilmiş form eşliğinde yapılması,
-Her bir program çıktısına yönelik çok yönlü, fazlaca ölçme ve değerlendirme aracının kullanılması,
-Dördüncü sınıfta yapılan bitirme sınavının (yazılı/uygulamalı) yapılması çok değerlidir.
<i>Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Program Çıktılarına Yönelik Öneriler</i>
-PÇ7.'ye yönelik başarımların göstergelerinde "İnovasyon ve Bilişim" derslerinin not ortalamaları eklenmeli,
-PÇ10. Yaşam boyu öğrenme becerisi çıktısı başarımların göstergesine "öğrencilerin bilimsel faaliyetlere katılma oranı" eklenmeli,
-PÇ11.'e yönelik başarımların göstergesi için "Yabancı Dil Hazırlık" sınıfı zorunlu tutulmalı,
-PÇ11.'e yönelik başarımların göstergesinin ölçülebilmesi için seviye (A2- B1 vb.) belirtilmeli,
-PÇ11.'e yönelik yaşam boyu öğrenme becerisinin geliştirilebilmesi için başarımların göstergelerinde farklı disiplinler ile verilen dersler ve geliştirilen projelere yer verilmeli ve sayıları belirtilmeli,
-PÇ11.'e yönelik yaşam boyu öğrenme becerisinin geliştirilebilmesi için başarımların göstergelerinde öğrencilerin kulüplere katılım ile bilimsel etkinliklere katılım oranları belirtilmeli,
-Program çıktılarına "kanıta dayalı uygulama" ifadesi eklenmeli,
-Program çıktılarına "eğitim etkinliklerini düzenler/eğitim etkinliklerinde rol alır/rol model olur" ifadesi eklenmeli,
-Program çıktılarına "değişim öncüsü/liderlik/rol model olma" ifadesi eklenmeli,
-Program çıktılarına mezuniyet sonrası "uzmanlık alanlarına yönlendirme" vurgusu yapılmalıdır.

3. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi müfredatına yönelik görüş ve önerileri

Paydaşlara Fakülte Eğitim-Öğretim dönemlerine göre müfredatta yer alan dersler tanıtıldı.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi'nde gerçekleştirilen Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı-II etkinliğinde paydaşların Fakülte'nin eğitim müfredatına ilişkin görüş ve önerileri Tablo 4'te görülmektedir.

Tablo 4. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Müfredatına Yönelik Görüş ve Önerileri

Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Müfredatına Yönelik Görüşler
-Müfredatta güncel konulara ve alanlara yer verilmesi,
-Derslerin yenilikçi ve kapsamlı olması,
-Hemşirelik alanında 10 Anabilim Dalı'nın bulunması,
-Eğitim müfredatının çok zengin olması,
-İlk yıl temel derslerin olması, dördüncü sınıfta klinik uygulamada bulunulması, seçmeli derslerin çok çeşitli (46 adet) fakülte eğitim planı açısından çok değerlidir.
Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Müfredatına Yönelik Öneriler
-Müfredat HUÇEP güncel rehberine göre yeniden değerlendirilmeli,
-Üniversite mezun yetkinliğini sağlayacak farklı bölümlerle ortak dersler alınmalı,
-Ruh sağlığına yönelik Kırılğan Gruplar ve Hemşirelik Bakımı seçmeli ders eklenmeli,
-Sosyal dersler artırılmalı,
-Üçüncü sınıf ikinci döneme kadar öğrencilere sağlık/hasta eğitimi verebilmek için Sağlık/Hasta Eğitimi dersi açılmalı ya da Hemşirelikte Öğretim dersi daha erken döneme çekilmeli,
-Sağlığın Değerlendirilmesi dersi Hemşirelik Esasları dersinden sonra verilmeli,
-Toplumsal Duyarlılık Çalışması dersi son sınıfta alınmalı,
-Biyostatistik dersine müfredatta yer verilmeli,
-Kamu Yönetimi dersine benzer ulusal ve uluslararası sağlık mevzuatı konularını ele alan derslere yer verilmeli,
-Araştırma dersi son sınıfta, mezuniyet öncesi olmalı,
-Araştırma derslerine her dönem ve temel hemşirelik derslerinin içinde olacak şekilde yer verilmeli,
- Müfredatta son dönem Mesleki Örgütlenme dersi eklenmelidir.

4. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Öğrencilerinin Mesleki Bilgi, Beceri ve Tutumlarına Yönelik Görüş ve Önerileri

Paydaşlar tarafından Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin özgüvenli, mesleki bilgi açısından donanımlı, iletişime açık, öğrenmeye, araştırmaya istekli, teorik bilgi donanımı açısından yeterli, liderlik rollerinin güçlü ve yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip oldukları ifade edildi.

Paydaşlar tarafından Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin uygulamalar ve hasta izlemlerinde yaşadıkları sorunların geriye dönük olarak değerlendirilmesi önerildi. Özellikle ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin hemşirelik bakım planı hazırlamalarının yanında klinik uygulamalardaki performanslarının ve gerçek çalışma koşullarında kanıta dayalı uygulamalara ilişkin deneyimlerinin değerlendirilmesi gerektiği belirtildi.

Tüm öğrencilerin teorik bilginin uygulamaya aktarılmasında yaşadıkları güçlükler ve kliniklerde ekip ile iş birliği açısından değerlendirilmesi ve araştırma yapabilmeleri için fırsat verilmesi gerektiği ifade edildi.

Tablo 5. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Öğrencilerinin Mesleki Bilgi, Beceri ve Tutumlarına Yönelik Görüş ve Önerileri

<i>Öğrencilerinin Mesleki Bilgi, Beceri ve Tutumlarına Yönelik Görüşler</i>
-Öğrencilerin özgüvenli, öğrenmeye açık, iletişim ve eleştiriye açık, soru sormaya istekli olması,
-Öğrencilerin teorik bilgi donanımı açısından yeterli olması,
-Öğrencilerin liderlik rolünün güçlü olması,
-Öğrencilerin yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip olması,
<i>Öğrencilerinin Mesleki Bilgi, Beceri ve Tutumlarına Yönelik Öneriler</i>
-Öğrencilerin uygulamaları ve hasta izlemlerinde yaşadıkları sorunlar geriye dönük olarak değerlendirilmeli,
-İkinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin hemşirelik bakım planı hazırlama kaygıları nedeniyle klinik uygulamalarda performansının etkilenmesi değerlendirilmeli,
-Yaşam boyu öğrenme süreci desteklenerek, çalışma koşullarında kanıta dayalı uygulamaları kullanma deneyimleri değerlendirilmeli,
-Araştırma yapmaları için fırsat verilmeli,
-Meslekler arası iş birliğinin sağlanmasına yönelik öğrenciler desteklenmeli.
-Teorik bilginin uygulamaya aktarılmasında yaşadıkları güçlükler değerlendirilerek giderilmelidir.

5. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin dördüncü sınıfta gerçekleştirdikleri klinik uygulamalara yönelik görüş ve önerileri

Paydaşlar tarafından dördüncü sınıfta eğitimlerini sürdüren öğrencilerin teorik ve uygulama arasında köprü kurdukları, diğer dönemlere göre dördüncü sınıfta klinik alanda uzun süreli bulunmaları ve bu nedenle klinik işleyişe hakimiyetin arttığı belirtildi. Hemşirelik bakım planı hazırlama konusunda yoğun kaygı olmadığı için hasta ve hasta yakınları iletişimlerinin ve ekip ile çalışması becerilerinin geliştiği, daha aktif oldukları ifade edildi.

Çalışmaya katılan iç ve dış paydaşlar tarafından dördüncü sınıf öğrencilerinin meslek örgütlerine üye olmaları ve sempozyumlara katılmaları yönünde motive edilmeleri, sadece bakım verici rollerinin değil, araştırmacı, liderlik gibi diğer rollerin de gelişmesi için desteklenmeleri, bağımsız rollerinin farkında olmaları ve sorumluluk almaları önerildi.

Tablo 6. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Öğrencilerinin Dördüncü Sınıfta Gerçekleştirdikleri Klinik Uygulamalara Yönelik Görüş ve Önerileri

<i>Öğrencilerin Dördüncü Sınıfta Gerçekleştirdikleri Klinik Uygulamalara Yönelik Görüşler</i>
-Hemşirelik Bakımı Yönetimi dersi kapsamında uzun süreli uygulama yapılabilmesi,
-Hemşirelik Bakım Yönetimi dersi ile teorik ve uygulama arasında köprü kurulması,
-Öğrencilerin bakım planı hazırlama kaygısının azalması ile klinik alana daha çok hâkim olunması,
-Klinik alanda kaygılarının daha az olduğunun gözlenmesi,
-Öğrencilerin ekip, hasta ve hasta yakınları ile olumlu iletişimi çok değerlidir.
<i>Öğrencilerin Dördüncü Sınıfta Gerçekleştirdikleri Klinik Uygulamalara Yönelik Öneriler</i>
-Meslek örgütlerine üyelik ve sempozyumlara katılım konusunda motive edilmeli,
-Bakım verici rolünün yanı sıra, eğitici ve araştırmacı roller konusunda özgüven geliştirmeleri desteklenmeli,
-Hasta savunuculuğu rolünün geliştirilmesi için desteklenmeli,
-Bağımsız rollerini gerçekleştirebilmeleri ve sorumluluk almaları konusunda daha çok desteklenmeli,
-Ekip çalışması konusunda desteklenmelidir.

6. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi mezunlarının mesleki bilgi, beceri ve tutumlarına yönelik görüş ve önerileri

Paydaşlar tarafından Hamidiye Hemşirelik Fakültesi mezunlarının liderlik ve teorik bilgi açısından güçlü oldukları, mezunların kliniklerde olumlu öğrenme deneyimleri yaşadıkları, bilgi, beceri yetkinliklerinin güçlü ve farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu, mezunlar ile iletişim sorunu yaşanmadığı bildirildi.

Çalışmaya katılan iç ve dış paydaşlar tarafından mezunların işe başladıklarında klinik işleyişe ilgi ve aidiyet gibi tutumlarının eğitim süreci içerisinde de ele alınıp geliştirilmesi gerektiği ve mezun hemşirelerin kendi yetkinliklerini değerlendirebilir konumda olabilmeleri gerektiği bildirildi.

Tablo 7. Paydaşların Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Mezunlarının Mesleki Bilgi, Beceri ve Tutumlarına Yönelik Görüş ve Önerileri

Mezunların Mesleki Bilgi, Beceri ve Tutumlarına Yönelik Görüşler

- Hamidiye Hemşirelik Fakültesi mezunlarının liderlik ve teorik bilgi açısından güçlü olduklarının belirtilmesi,
- Mezunların kliniklerde olumlu deneyim oluşturması,
- Mezunların bilgi, beceri yetkinliklerinin güçlü ve farkındalık düzeylerinin yüksek olarak değerlendirilmesi,
- Mezunlar ile iletişim sıkıntısının yaşanmaması çok değerlidir.

Mezunların Mesleki Bilgi, Beceri ve Tutumlarına Yönelik Öneriler

- Mezunların işe başladıklarında klinik işleyişe ilgi, aidiyet gibi tutumlarının eğitim süreci içerisinde de ele alınıp geliştirilmesi,
- Mezun hemşirelerin kendi yetkinliklerini değerlendirebilir konumda olabilmeleri sağlanmalı.

HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ

DIŞ PAYDAŞ ANKET SONUÇLARI

Çalıştayda grup oturumlarına katılan paydaş görüşlerinin yanı sıra, katılmayan paydaşların görüşleri çevrim içi anket yöntemiyle Dış Paydaş Anketi aracılığıyla alındı. Bu ankette program amaçları, program çıktıları ve eğitim müfredatın değerlendirmesini içeren maddeler yer almaktadır. Program amaçları ve çıktıları beşli likert tipte değerlendirilmekte ve ayrıca formda eğitim müfredatına yönelik görüş ve önerilerinin istendiği açık uçlu soru bölümü bulunmaktadır.

Dış Paydaş Anketi ile 60 katılımcıya ulaşıldı. Dış paydaş katılımcıların özellikleri incelendiğinde; %51,7'sinin Sağlık Bakanlığı, %15'inin devlet üniversitesi, %11,7'sinin vakıf üniversitesi, %6,6'sının özel hastane, %5'inin hemşirelik derneği, %3,3'ünün vakıf üniversitesi hastanesi ve %3,3'ünün sivil toplum kuruluşlarından katılım sağladığı görülmektedir.

Katılımcıların %25'i hemşire, %16,7'si hemşire akademisyen, %3,3'ü hasta, %1,7'si okul müdürü, %13,3'ü yönetici, %5'i rehber hemşire, %3,3 eğitim hemşiresi, %1,7'si denetleyici hemşiredir. Dış paydaşların %3,3'ü hekim, %6,6'sı toplumdaki katılımcı, %1,7'si diğer üniversitelerde hemşirelik öğrencisi, %6,6'sı Hamidiye Hemşirelik Fakültesi mezunu, %5'i İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı kurum çalışanı ve %5'i mesleki dernek üyesidir (Tablo 8).

Tablo 8. Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı II Katılımcılarının Tanıtıcı Özellikleri (n= 60)

Değişkenler	Sayı	Yüzde
Çalışılan Kurum		
Sağlık Bakanlığı	31	51,7
Devlet Üniversitesi	9	15,0
Vakıf Üniversitesi	7	11,7
Özel Hastane	4	6,6
Hemşirelik Derneği	3	5,0
Vakıf Üniversitesi Hastanesi	2	3,3
Sivil Toplum Kuruluşları	2	3,3
Diğer (MEB Emekli)	2	3,3
Görev		
Hemşire	15	25,0
Hemşire Akademisyen	10	16,7
Yönetici Hemşire	8	13,3
Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Mezunu	4	6,6
Toplum	4	6,6
İl Sağlık Müdürlüğüne Bağlı Kurumlar	3	5,0
Mesleki Dernek/Üyesi	3	5,0
Rehber Hemşire	3	5,0
Hasta	2	3,3

Eğitim Hemşiresi	2	3,3
Hekim	2	3,3
Diğer Üniversite Hemşirelik Öğrencisi	1	1,7
Müdür	1	1,7
Süpervizör Hemşire	1	1,7
Fakülte hakkında bilgi kaynakları		
Fakülte web sayfası	38	63,3
Sosyal medya (Facebook, Instagram, Twitter vb.)	28	46,7
Üniversite etkinlikleri	26	43,3
Üniversite yayınları	20	33,3
Ortak çalışmalar	14	23,3
Dernekler	1	1,7

Dış Paydaş Anketi ile Fakülte program amaçlarının yeterliliği değerlendirildiğinde; birinci program amacının yeterliliğine ilişkin ortalama $4,65 \pm 0,51$ puan verildiği, ikinci program amacının yeterliliğine ilişkin ortalama $4,63 \pm 0,58$ puan verildiği ve üçüncü program amacının yeterliliğine ilişkin ortalama $4,48 \pm 0,59$ puan verildiği gözlemlendi (Tablo 9).

Tablo 9. Paydaşların Dış Paydaş Anketi ile Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Program Amaçlarını Değerlendirmesi (n= 60)

Program Amaçları	Ort.	SS	Min.	Maks.
PA1. Sağlık bakım alanlarında birey, aile ve toplumun sağlığının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülmesinde, hastalık halinde iyileştirilmesinde, ulusal ve uluslararası düzeyde hemşirelik rol ve sorumluluklarını yerine getirir.	4,65	0,51	3	5
PA2. Sağlık bakım hizmetinin sunumunda etkili iletişim becerilerini kullanarak, sağlık profesyonelleri ile ekip iş birliği içinde çalışır.	4,63	0,58	2	5
PA3. Yaşam boyu öğrenmeyi benimseyerek kişisel ve mesleki gelişimlerini sürdürececek etkinliklere katılır.	4,48	0,59	3	5

Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Dış Paydaş Anketi ile Fakülte program çıktılarının yeterliliği değerlendirildiğinde; program çıktılarının yeterliliğine verilen puanlar $4,33 \pm 0,68$ ile $4,68 \pm 0,46$ arasında değişmektedir. Sekizinci program çıktısı “*Mesleki rol ve sorumluluklarını etik ilke ve değerler doğrultusunda yerine getirir*” maddesinin ortalaması $4,68 \pm 0,46$ olarak en yüksek, 11’inci program çıktısı olan “*Alanı ile ilgili bilimsel bilgiye ulaşabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanır.*” maddesinin $4,33 \pm 0,68$ puan ortalaması ile en düşük olduğu gözlemlendi (Tablo 10).

Tablo 10. Paydaşların Dış Paydaş Anketi ile Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Program Çıktılarını Değerlendirmesi (n= 60)

Program Çıktıları	Ort	SS	Min	Maks
PÇ1. Birey, aile ve toplumun sağlık bakımı gereksinimlerinin karşılanmasında mesleki rol ve sorumluluklarını yerine getirebilmek için gerekli temel bilgiye sahiptir.	4,61	0,55	3	5
PÇ2. Sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile birlikte kendisinin yasal sorumluluklarını bilir.	4,46	0,70	2	5
PÇ3. Uygulamalarında bilimsel, kanıt temelli ve güncel bilginin yanı sıra gelişen teknolojiyi ve yenilikçi yaklaşımları kullanır.	4,56	0,56	3	5
PÇ4. Bütüncül felsefe ve hemşirelik süreci doğrultusunda sağlık bakımı sunar.	4,58	0,53	3	5
PÇ5. Sağlık bakım ekibi ve diğer disiplinler ile iş birliği içinde çalışır.	4,58	0,56	3	5
PÇ6. Hemşirelik uygulamalarında eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerini kullanır.	4,58	0,53	3	5
PÇ7. Birey, aile, toplum ve ekip üyeleri ile etkili biçimde yazılı ve sözlü iletişim kurma becerisine sahiptir.	4,60	0,52	3	5
PÇ8. Mesleki rol ve sorumluluklarını etik ilke ve değerler doğrultusunda yerine getirir.	4,68	0,46	4	5
PÇ9. Sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak etkinliklerde sorumluluk alır.	4,56	0,56	3	5
PÇ10. Yaşam boyu öğrenme becerisine sahiptir.	4,55	0,59	3	5
PÇ11. Alanı ile ilgili bilimsel bilgiye ulaşabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanır.	4,33	0,68	3	5

Tablo 11. Paydaşların Dış Paydaş Anketi ile Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Ders Müfredatını Değerlendirmesi

Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Ders Müfredatına Yönelik Görüşler

- Gerekli yetkinlik ve yeterlilik alanlarına değinilmiş.
- Ders müfredatı yeterli olmakla birlikte aynı dönem içerisinde yer alan bazı anabilim dalı derslerinin öğrenciler için yoğun olabilir.
- Müfredat temel hemşirelik bilgi, tutum ve becerileri yanı sıra, üniversite mezun niteliklerini de kazandıracak niteliktedir.
- Seçmeli derslerin sayıca fazla ve farklı alanlardan olması hem mesleki gelişim hem de bireysel gelişime katkı sağlamaktadır.
- Son sınıf güz ve bahar dönemi klinik uygulamalarının süre olarak kısa olduğunu düşünüyorum.
- Özel alanların seçmeli ders olarak verilmesi çok iyi.
- Müfredat başarılı.
- Hamidiye Hemşirelik Fakültesi ders müfredatının; hemşirelik eğitiminde kaliteyi artıran, öğrenciyi birçok boyutta destekleyen ve gerek teori gerekse becerilerini geliştirdiği son derece etkin bir müfredat olduğunu düşünmekteyim.

Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Ders Müfredatına Yönelik Öneriler

- Mesleki İngilizce dersine 2 saat laboratuvar uygulama eklenmeli.
- Öğrenciler teorik dersleri tamamladığında, öğretim üyeleri eşliğinde, haftanın 5 günü, hastanenin kontenjan durumuna göre staja çıkmalı. Ayrıca staja gelmeden önce hemşirelik mesleği görev yetki ve sorumluluklarını, hastane içerisinde uyması gereken kurallar hakkında bilgi sahibi olmalıdır.
- Mezunların iyi bir farmakoloji bilgisine sahip olması için farmakoloji dersinin süre ve içeriği artırılmalı.
- Klinik uygulama becerilerinin artırılması amacıyla ders saatleri dışında öğrencilerin laboratuvar kullanımına fırsat verilmeli.
- Tez yazmak için şartlar verilmelidir. Örneğin seçtiği alandaki hocası ya da farklı bir hocanın gözetimi veya desteği ile tez yazılabilir.
- Etik dersinin her yıl alınması gerektiğini düşünüyorum.
- Öğrencilerin kanıt temelli uygulamalara yönelik bakış açısını geliştirici etkinlikler sunulmalı.
- Geriatri Hemşireliği yaşlanan nüfus nedeniyle zorunlu dersler arasına alınabilir.
- Teşhis, Semptom ve Hastalık Yönetimi dersi zorunlu dersler arasına alınabilir.
- Hemşirelik öğrencilerinin, mesleki görev tanımlarını bilmesi ve benimsemesi yönünde yetiştirilmeleri
- Hastayla, ekip üyeleri ve diğer profesyonellerle profesyonel iletişim konusunda desteklenmeli.
- Şefkatli bakım öğretilmeli.
- Öğrencilerin hak ve sorumluluklarını bilmesi açısından yasal sorumlulukları öğretilmeli.
- Hemşirelikte inovasyon konusunda daha geniş bir alan sunulabilir.
- Öğrenci merkezli eğitimin güçlendirilmesi için proje bazlı yürütülecek dersler eklenebilir.
- Daha profesyonel ve daha bağımsız olabilmeleri için iletişim becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.
- Uygulama saati artırılmalı.
- Araştırma dersleri güçlendirilebilir.

ÇALIŞTAY BİLDİRİ OTURUMU

Çalıştayın Bildiri Oturumunda oturum başkanları Prof. Dr. Semiha AKIN ve Doç. Dr. Sonay GÖKTAŞ yönetiminde Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencileri ve mezunlarının sunumları gerçekleştirildi. Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğretim üyeleri, mezunlar ve lisans öğrencilerinin birlikte hazırladıkları toplam dokuz bildiri sözel olarak sunuldu. Bildiri özetleri Ek 3'te yer almaktadır.

Sonuç olarak; Hemşirelik Eğitimi Çalıştayı II - Paydaş Görüşleri etkinliği Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi'nde MS Teams platformunda çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Çalıştaya 71 dış paydaş, 62 iç paydaş olmak üzere toplam 133 paydaşımız katılım sağladı. Bununla birlikte, çalıştaya katılmayan 60 dış paydaşımız çalıştay konularını Dış Paydaş Anketi aracılığıyla değerlendirdi.

Ek 1. Çalıştaya Davet Edilen İç ve Dış Paydaş Listesi

Ad Soyad	Kurum	Görev
Naime Adalı	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Emre Adıgüzel	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Melike Sude Akgün	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Büşranur Aldemir	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Shahad AH Alnaamı	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Mehlika Aslan	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Zeynep Aslan	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Oğuzhan Ayas	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Emine Büyükkaya	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Ayşenaz Coşkun	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Neslihan Demir	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Rumeysa Demir	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Seyithan Demir	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Zeynep Demir	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Yahya Doğru	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Merve Gül Cemile Ergin	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Pelin Genç	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Mücahid Gül	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Sara Hosseinpanahitazehabad	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Abdullah Kamer	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Ahmet Kara	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Buse Huban Karagül	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Abdulkadir Irmak	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Ömer Faruk Malay	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Aye Moustafa-	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Zehra Numan	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Serpil Oskay	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Özdennur Özcan	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Aleyna Özcüler	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Muhammet Yusuf Özdemir	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Rana Öztürk	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci

Serpil Taşcı	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Hilal Nur Yıldızcan	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Bahar Yılmaz	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci
Prof. Dr. Merdiye Şendir	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Dekan
Prof. Dr. Semiha Akın	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Dekan Yardımcısı
Doç. Dr. Sonay Göktaş	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Dekan Yardımcısı
Doç. Dr. Besey Ören	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Demet İnangil	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Feride Eşkin Bacaksız	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	ABD Başkanı
Doç. Dr. Melike Dişsiz	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	ABD Başkanı
Doç. Dr. Selda Çelik	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Selda Rızalar	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Asibe Özkan	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Burcu Aykanat Girgin	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Eda Aktaş	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	ABD Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Elif Bülbül	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Elif Dönmez	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	ABD Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Elif Gezgin	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Elvan Emine Ata	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	ABD Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Gamze Temiz	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Hacer Özel	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	ABD Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Merve Kolcu	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	ABD Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Nadire Ercan Toptaner	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Nurdan Yalçın Atar	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Rabiye Güney	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Semra Açıkşöz	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Sevcan Arzu Arınkan	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Sibel Yılmaz Şahin	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Yeliz Doğan Merih	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Üyesi
Öğr. Gör. Sena Melike Taşcı	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Asiye Sena Aykol	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Aydan Çankara	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Büşra Zehra Büyükkılıç	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Esra Ekmekci	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Elemanı
Arş. Gör. İlayda Türkoğlu	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Merve Sarıtış	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Zeynep Dülger	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Öğretim Elemanı
Eda Arslan	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Dekan Sekreteri
Yeliz Bayram	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Memur
İbrahim Baysal	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Fakülte Sekreteri
Ceyhan Kurt	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Memur

Prof. Dr. Hediye Arslan Özkan	Yeditepe Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	Bahçeşehir Üniversitesi	Dekan
Prof. Dr. Türkinaz Aştı	Bezm-İ Âlem Vakıf Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Zuhâl Bahar	İstanbul Aydın Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Ayşe Nefise Bahçecik	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Sevim Buzlu	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	Dekan
Prof. Dr. Selma Doğan	Üsküdar Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Zehra Durna	Demiroğlu Bilim Üniversitesi	Yükseköğretim Müdürü
Prof. Dr. Güliz Erdem	İstanbul Kent Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Ayşe Ergun	Marmara Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Perihan Güner	İstanbul Bilgi Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Ükke Karabacak	Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Hacer Karanisoğlu	Maltepe Üniversitesi	Yükseköğretim Müdürü
Prof. Dr. Ayşe Okanlı	Medeniyet Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Tülay Ortabağ	İstanbul Gedik Üniversitesi	Dekan
Prof. Dr. Celale Tangül Özcan	İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Seher Deniz Öztekin	Doğuş Üniversitesi	Yükseköğretim Müdürü
Prof. Dr. Leman Şenturan	Biruni Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Besti Üstün	İstinye Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Birsen Yürügen	İstanbul Okan Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Doç. Dr. Emine Türkmen	İstinye Üniversitesi	Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Tülin Yıldız	Namık Kemal Üniversitesi	Yükseköğretim Müdürü
Doç. Dr. Seher Yurt	Kent Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Aylin Akça Sümengen	Yeditepe Üniversitesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Nuran Aydın Ateş	İstanbul Medipol Üniversitesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Berna Dinçer	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Dost	İstanbul Medipol Üniversitesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Hatice Erdoğan	Maltepe Üniversitesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülten Karahan Okuroğlu	Marmara Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Esra Köroğlu Çamdeviren	İstanbul Medipol Üniversitesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Leman Kutlu	İstanbul Atlas Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Ahu Kürklü	Bahçeşehir Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Nermin Ocaktan	Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Şeyda Saydanlı	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Nihal Sunal	İstanbul Medipol Üniversitesi	Bölüm Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Esra Tural Büyük	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Hayat Yalın	Bahçeşehir Üniversitesi	Dekan Yardımcısı
Öğr. Gör. Dr. Tuba Çatak Tanyel	İstanbul Gedik Üniversitesi	Öğretim Elemanı
Öğr. Gör. Gökçe Çiçek	İstanbul Kent Üniversitesi	Öğretim Elemanı
Öğr. Gör. Niran Çoban	İstanbul Gedik Üniversitesi	Öğretim Elemanı
Öğr. Gör. Doğa Ulçay	Maltepe Üniversitesi	Öğretim Elemanı

Arş. Gör. Seda Er	Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi	Öğretim Elemanı
Elif Acar	DKK İstanbul Boğaz Komutanlığı Birinci Basamak Muayene Merkezi	Hemşire
Oya Acar Malkoç	İstanbul Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Derya Avan Çınar		Hemşire
Emine Aynacı	İstanbul Haydarpaşa Numune EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Hatice Baran	Haydarpaşa Numune EAH	Eğitim Hemşiresi
Nihal Beklemiş	Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi EAH	Acil Servis Hemşiresi
Canan Bozdağ	Medipol Mega Üniversitesi Hastanesi	Diyabet Eğitim Hemşiresi
Deniz Cantürk	Bakırköy Dr. Sadi Konuk EAH	Rehber Hemşire
Zahide Cebeci	Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Merih Çavuşlu	İstanbul Dr. Sadi Konuk EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Melike Çelik	Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi EAH	Hemşire
Feyza Çetinkaya Kutun	İstanbul Sultan Abdülhamid Han EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Nilüfer Ertürk	İstanbul Sultan Abdülhamid Han EAH	Yara Bakım Hemşiresi
Ebru Çevik Bahçecioglu	Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi	Sorumlu Hemşire
Fatma Çırpı	Marmara Üniversitesi Pendik EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Aysun Çiçek	Kamu Hastane Hizmetleri Başkanlığı	Hemşire
Zerrin Dandin	Ümraniye EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Songül Demir	Erenköy Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi	Rehabilitasyon Kliniği Sorumlu Hemşiresi
Emine Zehra Demirhan	İstanbul Fatih Sultan Mehmet EAH	Ebe
Bilge Dinç	Marmara Üniversitesi Pendik EAH	Sorumlu Hemşire
Güliz Domaç	İstanbul Fatih Sultan Mehmet EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Hülya Eksan	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH	Eğitim Hemşiresi
Cihan Eser	İstanbul Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi EAH	Hemşire
Muradiye Gül	İstanbul Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Esin Gülkaya Anık	Medipol Mega Üniversitesi Hastanesi	Organ Nakli Koordinatörü
Nagihan Fatma Harmancı	Haydarpaşa Numune EAH	Çocuk Servisi Hemşiresi
Mustafa Karadeniz	Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Esra Karagöz	Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi	Koordinatör Müdür Yardımcısı
Selma Karakaplan	Kartal Dr. Lütfi Kırdar EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Pınar Karakuş	Ümraniye EAH	Rehber Hemşire

Derya Kılınç	Zeynep Kâmil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH	Çocuk Acil Servis Sorumlu Hemşiresi
Ebru Kıraner	Üniversite Hastanesi	Emekli Yoğun Bakım Sorumlu Hemşiresi
Melike Kızılkaya	Sultan Abdülhamit Han Hastanesi	Hemşire
Meral Kurt Durmuş	İstanbul EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Semra Koç	Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi	Eğitim Hemşiresi
Aslı Özbay	Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları EAH	Psikiyatri Servisi Klinik Hemşire
Serkan Özel	112 Acil Sağlık Hizmetleri	Hemşire
Şaduman Özmay	Taksim EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Özlem Öztekin	Erenköy Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Esra Sarıbaş	İstanbul Sultan Abdülhamid Han EAH	Yoğun Bakım Hemşiresi
Rabia Sayan	Sarıyer Hamidiye Etfal EAH	Çocuk Onkoloji Birimi Klinik Hemşire
Melek Selalmaz	SBÜ Şişli Hamidiye Etfal EAH	YDYB Sorumlu Hemşiresi
Ezgi Serin Karaduman	İstanbul Fatih Sultan Mehmet EAH	Hemşire
Müzeyyen Seymen	Sancaktepe Şehit Prof. Dr. İlhan Varank EAH	Bakım Hizmetleri Müdürü
Şeniz Soğukpınar	İstanbul Fatih Sultan Mehmet EAH	Hemşire
Fatma Şahin	Kartal Dr. Lütfi Kırdar EAH	Bakım Hizmetleri Müdür Yardımcısı
Gülcan Şahin	İstanbul Bağcılar EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Melike Şahin	Erenköy Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi	Eğitim Hemşiresi
Özgüm Tokal	Haydarpaşa Numune EAH	Eğitim Hemşiresi
Yıldız Tosun	Taksim EAH	Eğitim Hemşiresi
Özgül Torun	İstanbul Sultan Abdülhamid Han EAH	Eğitim Hemşiresi
Şenay Zülfüye Tunc	Marmara Üniversitesi Pendik EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdür Yardımcısı
Başak Türkmen		Hemşire
Figen Uyluer	Özel Hastane	Ameliyathane Hemşiresi
Ayşe Uzunhasan	İstanbul Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Sevgi Yener	Bahariye Mensucat A.Ş.	İşyeri Hemşiresi
Elif Yokarıbaş	Marmara Üniversitesi Pendik EAH	Eğitim Hemşiresi
Burcu Yön		Hemşire
Demet Yurtsever	Kanuni Sultan Süleyman EAH	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü
Sultan Yurtsever Çelik	Bağcılar Eğitim Araştırma Hastanesi	Hemşire
Melek Zengin		Hemşire
Öznur Aktaş	Gedik Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Sultan Bıyık	Sinop Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Zehra Çakır	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş

Yaren Erdem	Sinop Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Erdem Karakaşoğlu	İstanbul Medipol Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Hayrunnisa Lezgioglu	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Beste Özcan	İÜ Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Melike Özen	Gedik Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Seher Fidan Tatlı	Maltepe Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Elif Tekgöz	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Emine Nur Sarı	İstanbul Medipol Üniversitesi	Öğrenci- Dış Paydaş
Aleyna Aktaş	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Mezun
Asiye Sena Aykol	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Mezun
Başak Bilici	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Mezun
Betül Ertarğın	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Mezun
Kübra Tımarcıoğlu	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Mezun
Fidan Toğantemur	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Mezun
Ayşegül Tozal	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Mezun
Hüseyin Şimşek	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Mezun
Dilara Uluman	SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi	Mezun
Şermin Dinç	Çocuk Hemşireliği Derneği	Yönetim Kurulu Üyesi
-	Diyabet Hemşireliği Derneği	-
Prof.Dr. Ebru Akgün Çıtak	Geriatri Hemşireliği Derneği	Dernek Üyesi
-	Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği	-
-	Hemşirelik Eğitimi Derneği	-
-	HEMAR-G	-
Dr. Öğr. Üyesi Pınar Doğan	Hemşirelikte Bilişim Derneği	-
-	Hemşirelikte Liderlik Derneği	-
-	İnovatif Hemşireler Derneği	-
-	İş Sağlığı Hemşireliği Derneği	-
-	Kadın Sağlığı Hemşireliği Derneği	-
Hümeyra Deniz	Kemik İliği Nakli Cerrahisi Hemşireliği Derneği	Dernek Başkanı
Ayşin Kayış	Onkoloji Hemşireleri Derneği	Yönetim Kurulu Üyesi
-	Psikiyatri Hemşireleri Derneği	-
-	Romatoloji Hemşireleri Derneği	-
-	Türk Cerrahi ve Ameliyat Hemşireleri Derneği	-
Rana Gümüş	Türk Hemşireler Derneği	Yönetim Kurulu Üyesi
Hümeyra Zengin	Türk Hemşireler Derneği	Yönetim Kurulu Üyesi
-	Türk Nefroloji, Diyaliz ve Transplantasyon Hemşireleri Derneği	-
-	Türk Yoğun Bakım Hemşireleri Derneği	-
-	Yara, Ostomi, İnkontinans Hemşireleri Derneği	-
-	Yönetici Hemşireler Derneği	-

Nihal Altun	İl Sağlık Müdürlüğü	-
Saadet Cin	İl Sağlık Müdürlüğü	-
Havane Tembelo	İl Sağlık Müdürlüğü	-
Engin Koç	Sağlık Bakanlığı	Hemşire
Döne Özkul	Toplum katılımcı	-
Nihan Sarı	Toplum katılımcı	-
Emel Tekten	RTEÜ Hukuk Fakültesi	Dr. Öğretim Üyesi
Zehra Burak	Türk Kızılayı	Çocuk Gelişimi Uzmanı
Mustafa Günen	112 Acil Sağlık Hizmetleri	Hekim
Hülya Türengül	Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi	Diyetisyen

Ek 2. Çalıştay Bilgi Metni

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ PROGRAM AMAÇLARI

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi lisans eğitim programı mezunları;

- PA.1. Sağlık bakım hizmetlerinde birey, aile ve toplumun sağlığının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülmesinde, hastalık halinde iyileştirilmesinde, ulusal ve uluslararası düzeyde hemşirelik rol ve sorumluluklarını yerine getirir.
- PA.2. Sağlık bakım hizmetlerinin sunumunda etkili iletişim becerilerini kullanarak, mesleki rol ve sorumlulukları ile etik ilkeler doğrultusunda, sağlık bakım ekibi üyeleri ile işbirliği içinde çalışır.
- PA.3. Yaşam boyu öğrenmeyi benimseyerek kişisel ve mesleki gelişimlerini sürdürecektir. etkinliklere katılır.

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
PROGRAM ÇIKTILARI

Programı tamamlayan öğrenciler;

1. Birey, aile ve toplumun sağlık bakımı gereksinimlerinin karşılanmasında mesleki rol ve sorumluluklarını yerine getirebilmek için gerekli temel bilgiye sahiptir.
2. Sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile birlikte kendisinin yasal sorumluluklarını bilir.
3. Uygulamalarında bilimsel bilgi ile birlikte gelişen teknoloji ve yenilikçi yaklaşımları kullanır.
4. Bütüncül felsefe ve hemşirelik süreci doğrultusunda sağlık bakımı sunar.
5. Sağlık bakım ekibi ve diğer disiplinler ile iş birliği içinde çalışır.
6. Hemşirelik uygulamalarında eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerini kullanır.
7. Birey, aile, toplum ve ekip üyeleri ile etkili biçimde yazılı ve sözlü iletişim kurma becerisine sahiptir.
8. Mesleki rol ve sorumluluklarını etik ilke ve değerler doğrultusunda yerine getirir.
9. Sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak etkinliklerde sorumluluk alır.
10. Yaşam boyu öğrenme becerisine sahiptir.
11. Alanı ile ilgili bilimsel bilgiye ulaşabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanır.

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
2021-2022 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI DERS MÜFREDATI

SINIFI:		1. SINIF							
DÖNEMİ:		GÜZ YARIYILI (1. YARIYIL)							
Kodu		Türü (Z/S)	Dersin		Kredi Dağılımı			Kredi	AKTS
			Türkçe Adı	İngilizce Adı	T	U	L		
HTKC	02 001 00 0	Z	Hemşirelik Tarihi ve Kavramsal Çerçevesi	Nursing History and Theoretical Framework	3	0	4	5	8
KAIL	02 001 00 0	Z	Kişilerarası İlişkiler	Interpersonal Relationships	2	0	0	2	3
ANAT	02 001 00 0	Z	Anatomi	Anatomy	3	0	2	4	5
FZYL	02 001 00 2	Z	Fizyoloji	Physiology	3	0	0	3	4
SSAN	02 001 00 0	Z	Sağlık Sosyolojisi ve Antropolojisi	Medical Sociology and Anthropology	2	0	0	2	2
INGL	00 005 01 0	Z	İngilizce I	English I	2	0	0	2	2
TRDL	00 004 01 0	Z	Türk Dili I	Turkish Language I	2	0	0	2	2
AIIT	00 001 01 0	Z	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	Ataturk's Principles and Revolution History I	2	0	0	2	2
Zorunlu Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					19	0	6	22	28
SECD 02 001 01 1		Seçmeli Ders-I		Elective Course-I	2	0	0	2	2
IDII	02 001 00 0	S	İşaret Dili ile İletişim	Communication with Sign Language	2	0	0	2	2
EGDR	02 001 00 0	S	Eğitimde Drama	Drama in Education	2	0	0	2	2
GUSA	02 001 00 0	S	Güzel Sanatlar	Fine Arts	2	0	0	2	2
DIEK	02 001 00 0	S	Diksiyon ve Etkili Konuşma	Diction and Effective Speech	2	0	0	2	2
BDEG	02 001 00 0	S	Beden Eğitimi	Physical Training	2	0	0	2	2
SAKU	02 001 00 0	S	Sağlık ve Kültür	Health and Culture	2	0	0	2	2
GRSM	02 001 00 0	S	Girişimcilik	Entrepreneurship	2	0	0	2	2
DBIL	02 001 00 0	S	Dil Beyin İlişkisi	Language Brain Relationship	2	0	0	2	2
Seçmeli Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					2	0	0	2	2
1. YARIYILDA ALINMASI GEREKEN TOPLAM AKTS								24	30

SINIFI:		1. SINIF							
DÖNEMİ:		BAHAR YARIYILI (2. YARIYIL)							
Dersin				Kredi Dağılımı			Kredi	AKTS	
Kodu	Türü (Z/S)	Türkçe Adı	İngilizce Adı	T	U	L			
BITK	02 001 00 0	Z	Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımı	Usage of Information and Communication Technologies	2	0	0	2	3
SADE	02 001 00 0	Z	Sağlığın Değerlendirilmesi	Health Assessment	4	0	2	5	8
HMET	02 001 00 1	Z	Hemşirelikte Etik	Ethics in Nursing	2	0	0	2	3
MIKR	02 001 00 0	Z	Mikrobiyoloji	Microbiology	2	0	0	2	3
BIYO	02 001 00 0	Z	Biyokimya	Biochemistry	2	0	0	2	3
TBGE	02 001 00 0	Z	Tıbbi Biyoloji ve Genetik	Medical Biology and Genetics	2	0	0	2	2
INGL	00 005 02 0	Z	İngilizce II	English II	2	0	0	2	2
TRDL	00 004 02 0	Z	Türk Dili II	Turkish Language II	2	0	0	2	2
AIIT	00 001 02 0	Z	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	Ataturk's Principles and Revolution History II	2	0	0	2	2
Zorunlu Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					20	0	2	21	28
SECD 02 001 02 1		Seçmeli Ders-II		Elective Course-II	2	0	0	2	2
IDII	02 001 00 0	S	İşaret Dili ile İletişim	Communication with Sign Language	2	0	0	2	2
EGDR	02 001 00 0	S	Eğitimde Drama	Drama in Education	2	0	0	2	2
GUSA	02 001 00 0	S	Güzel Sanatlar	Fine Arts	2	0	0	2	2
DIEK	02 001 00 0	S	Diksiyon ve Etkili Konuşma	Diction and Effective Speech	2	0	0	2	2
BDEG	02 001 00 0	S	Beden Eğitimi	Physical Training	2	0	0	2	2
SAKU	02 001 00 0	S	Sağlık ve Kültür	Health and Culture	2	0	0	2	2
GRSM	02 001 00 0	S	Girişimcilik	Entrepreneurship	2	0	0	2	2
DBIL	02 001 00 0	S	Dil Beyin İlişkisi	Language Brain Relationship	2	0	0	2	2
Seçmeli Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					2	0	0	2	2
II. YARIYILDA ALINMASI GEREKEN TOPLAM AKTS								23	30

SINIFI:		2. SINIF							
DÖNEMİ:		GÜZ YARIYILI (3. YARIYIL)							
		Dersin			Kredi Dağılımı			Kredi	AKTS
Kodu	Türü (Z/S)	Türkçe Adı	İngilizce Adı	T	U	L			
HMFA	02 001 00 1	Z	Hemşirelikte Farmakoloji	Pharmacology in Nursing	2	0	0	2	3
EPDM	02 001 00 1	Z	Epidemiyoloji	Epidemiology	2	0	0	2	3
FZYP	02 001 00 1	Z	Fizyopatoloji	Pathophysiology	2	0	0	2	3
PSIK	02 001 00 0	Z	Psikoloji	Psychology	2	0	0	2	3
HMES	02 001 00 0	Z	Hemşirelik Esasları	Fundamentals of Nursing	4	8	4	10	12
MEIN	02 001 01 1	Z	Mesleki İngilizce I	Professional English I	2	0	0	2	2
Zorunlu Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					14	8	4	20	26
		Mesleki Seçmeli Ders-I *		Professional Elective Course-I*	2	0	0	2	2
MSDE 02 001 03 1		(A GRUBU)		(GROUP A)					
ELDU	02 001 00 0	S	Eleştirel Düşünme	Critical Thinking	2	0	0	2	2
TDCA	02 001 00 1	S	Toplumsal Duyarlılık Çalışması	Social Sensitivity Study	2	0	0	2	2
BIUL	02 001 00 0	S	Bilgiye Ulaşma	Access to Information	2	0	0	2	2
MSDE 02 001 04 1		(B GRUBU)		(GROUP B)					
STBA	02 001 00 0	S	Stresle Başetme	Coping with Stress	2	0	0	2	2
BGML	02 001 00 0	S	Bağımlılık	Addiction	2	0	0	2	2
ILKY	02 001 00 0	S	İlk Yardım	First Aid	2	0	0	2	2
Seçmeli Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					4	0	0	4	4
III. YARIYILDA ALINMASI GEREKEN TOPLAM AKTS								24	30

* Mesleki Seçmeli Ders- III kapsamında A ve B gruplarından sadece birer ders seçilecektir.

SINIFI:		2. SINIF							
DÖNEMİ:		BAHAR YARIYILI (4. YARIYIL)							
Dersin				Kredi Dağılımı			Kredi	AKTS	
Kodu	Türü (Z/S)	Türkçe Adı	İngilizce Adı	T	U	L			
IHHM	02 001 00 1	Z	İç Hastalıkları Hemşireliği	Medical Nursing	4	8	3	9	12
CHHM	02 001 00 1	Z	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	Surgical Nursing	4	8	3	9	12
BEGI	02 001 00 1	Z	Beslenmeye Giriş	Introduction to Nutrition	2	0	0	2	2
MEIN	02 001 02 1	Z	Mesleki İngilizce II	Professional English II	2	0	0	2	2
Zorunlu Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					12	16	6	22	28
MSDE 02 001 05 0			Mesleki Seçmeli Ders-II	Professional Elective Course-II	2	0	0	2	2
AYAH	02 001 00 1	S	Afet Yönetimi ve Afet Hemşireliği	Disaster Management and Nursing	2	0	0	2	2
SBTE	02 001 00 0	S	Sağlık Bakım Teknolojileri	Health Care Technologies	2	0	0	2	2
GEHM	02 001 00 0	S	Geriatric Hemşireliği	Geriatric Nursing	2	0	0	2	2
DIHM	02 001 00 0	S	Diyabet Hemşireliği	Diabetes Nursing	2	0	0	2	2
AMHM	02 001 00 0	S	Ameliyathane Hemşireliği	Operating Room Nursing	2	0	0	2	2
URSA	02 001 00 0	S	Üreme Sağlığı	Reproductive Health	2	0	0	2	2
Seçmeli Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					2	0	0	2	2
IV. YARIYILDA ALINMASI GEREKEN TOPLAM AKTS								24	30

SINIFI:		3. SINIF							
DÖNEMİ:		GÜZ YARIYILI (5. YARIYIL)							
		Dersin			Kredi Dağılımı			Kredi	AKTS
Kodu	Türü (Z/S)	Türkçe Adı	İngilizce Adı	T	U	L			
KSHH	02 001 00 0	Z	Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	Women's Health and Diseases Nursing	4	8	3	9	12
CSHH	02 001 00 0	Z	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	Child Health and Diseases Nursing	4	8	3	9	12
ONHM	02 001 00 1	Z	Onkoloji Hemşireliği	Oncology Nursing	3	0	2	4	4
Zorunlu Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					11	16	8	22	28
MSDE 02 001 06 0			Mesleki Seçmeli Ders-III	Professional Elective Course-III	2	0	0	2	2
ACHM	02 001 00 0	S	Acil Hemşireliği	Emergency Nursing	2	0	0	2	2
REHM	02 001 00 0	S	Rehabilitasyon Hemşireliği	Rehabilitation Nursing	2	0	0	2	2
HHBU	02 001 00 0	S	Hemşirelikte Holistik Bakım Uygulamaları	Holistic Care Practice in Nursing	2	0	0	2	2
PABA	02 001 00 0	S	Palyatif Bakım	Palliative Care	2	0	0	2	2
DYHM	02 001 00 0	S	Diyaliz Hemşireliği	Dialysis Nursing	2	0	0	2	2
Seçmeli Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					2	0	0	2	2
V. YARIYILDA ALINMASI GEREKEN TOPLAM AKTS								24	30

SINIFI:		3. SINIF							
DÖNEMİ:		BAHAR YARIYILI (6. YARIYIL)							
		Dersin			Kredi Dağılımı			Kredi	AKTS
Kodu	Türü (Z/S)	Türkçe Adı	İngilizce Adı	T	U	L			
HSHM	02 001 00 0	Z	Halk Sağlığı Hemşireliği	Public Health Nursing	4	8	3	9	12
PIHM	02 001 00 0	Z	Psikiyatri Hemşireliği	Psychiatry Nursing	4	8	3	9	12
HMAR	02 001 00 0	Z	Hemşirelikte Araştırma	Research in Nursing	3	2	0	3	4
Zorunlu Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					11	18	6	21	28
MSDE 02 001 07 0			Mesleki Seçmeli Ders-IV	Professional Elective Course-IV	2	0	0	2	2
EBHM	02 001 00 0	S	Evde Bakım Hemşireliği	Home Care Nursing	2	0	0	2	2
OKHM	02 001 00 0	S	Okul Hemşireliği	School Nursing	2	0	0	2	2
KDHM	02 001 00 0	S	Kanıtı Dayalı Hemşirelik	Evidence Based Nursing	2	0	0	2	2
DODU	02 001 00 0	S	Doğurganlığın Düzenlenmesi	Fertility Regulation	2	0	0	2	2
YDHM	02 001 00 0	S	Yenidoğan Hemşireliği	Neonatal Nursing	2	0	0	2	2
CYBH	02 001 00 0	S	Çocuk Yoğun Bakım Hemşireliği	Pediatric Intensive Care Nursing	2	0	0	2	2
CAHM	02 001 00 0	S	Çocuk Acil Hemşireliği	Pediatric Emergency Nursing	2	0	0	2	2
BBHH	02 001 00 0	S	Bağışıklama ve Bulaşıcı Hastalıklar Hemşireliği	Immunization and Infectious Diseases Nursing	2	0	0	2	2
Seçmeli Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					2	0	0	2	2
VI. YARIYILDA ALINMASI GEREKEN TOPLAM AKTS								23	30

SINIFI:		4. SINIF								
DÖNEMİ:		GÜZ YARIYILI (7. YARIYIL)								
				Dersin		Kredi Dağılımı			Kredi	AKTS
Kodu		Türü (Z/S)	Türkçe Adı	İngilizce Adı	T	U	L			
HMBY	02 001 01 0	Z	Hemşirelik Bakımı Yönetimi I	Nursing Care Management I	4	20	0	14	20	
HMYO	02 001 00 0	Z	Hemşirelikte Yönetim	Management in Nursing	3	4	0	5	6	
Zorunlu Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					7	24	0	19	26	
			Mesleki Seçmeli Ders-V*	Professional Elective Course-V*	2	0	0	2	2	
MSDE 02 001 08 0			(A GRUBU)	(GROUP A)						
YBHM	02 001 00 0	S	Yoğun Bakım Hemşireliği	Intensive Care Nursing	2	0	0	2	2	
TRHM	02 001 00 0	S	Transplantasyon Hemşireliği	Transplant Nursing	2	0	0	2	2	
POHM	02 001 00 0	S	Podoloji Hemşireliği	Podology Nursing	2	0	0	2	2	
EBEH	02 001 00 0	S	Ebeveynliğe Hazırlık	Preparation for Parenthood	2	0	0	2	2	
YBSH	02 001 00 0	S	Yara Bakımı ve Stoma Hemşireliği	Wound Care and Stoma Nursing	2	0	0	2	2	
PSBA	02 001 00 0	S	Psikososyal Bakım	Psychosocial Care	2	0	0	2	2	
MSDE 02 001 09 0			(B GRUBU)	(GROUP B)						
SAHU	02 001 00 0	S	Sağlık Hukuku	Medical Law	2	0	0	2	2	
CHGU	02 001 00 0	S	Çalışan ve Hasta Güvenliği	Employee and Patient Safety	2	0	0	2	2	
SPHM	02 001 00 0	S	Sağlık Politikaları ve Hemşirelik	Health Policies and Nursing	2	0	0	2	2	
HMKY	02 001 00 0	S	Hemşirelikte Kalite Yönetimi	Quality Management in Nursing	2	0	0	2	2	
ASTE	02 001 00 0	S	Akademik Sunum Teknikleri	Academic Presentation Techniques	2	0	0	2	2	
HMIN	02 001 00 0	S	Hemşirelikte İnovasyon	Innovation in Nursing	2	0	0	2	2	
TSHY	02 001 00 0	S	Teşhis, Semptom ve Hastalık Yönetimi	Diagnosis, Symptoms and Disease Management	2	0	0	2	2	
Seçmeli Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					4	0	0	4	4	
VII.YARIYILDA ALINMASI GEREKEN TOPLAM AKTS								23	30	

* Mesleki Seçmeli Ders- VII kapsamında A ve B gruplarından sadece birer ders seçilecektir.

SINIFI:		4. SINIF							
DÖNEMİ:		BAHAR YARIYILI (8. YARIYIL)							
		Dersin			Kredi Dağılımı			Kredi	AKTS
Kodu	Türü (Z/S)	Türkçe Adı	İngilizce Adı	T	U	L			
HMBY	02 001 02 0	Z	Hemşirelik Bakımı Yönetimi II	Nursing Care Management II	4	20	0	14	20
HMOG	02 001 00 0	Z	Hemşirelikte Öğretim	Teaching in Nursing	3	2	0	4	6
HMBI	02 001 00 0	Z	Hemşirelik Bilişimi	Nursing Informatics	2	0	0	2	2
Zorunlu Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					9	22	0	20	28
MSDE 02 001 10 0			Mesleki Seçmeli Ders-VI	Professional Elective Course- VI	2	0	0	2	2
KHHM	02 001 00 0	S	Kronik Hastalıklar Hemşireliği	Chronic Diseases Nursing	2	0	0	2	2
STHM	02 001 00 0	S	Sağlık Turizmi ve Hemşirelik	Health Tourism and Nursing	2	0	0	2	2
ADHM	02 001 00 0	S	Adli Hemşirelik	Forensic Nursing	2	0	0	2	2
HUHM	02 001 00 0	S	Hava ve Uzay Hemşireliği	Aerospace Nursing	2	0	0	2	2
OTHM	02 001 00 0	S	Ortopedi ve Travmatoloji Hemşireliği	Orthopaedic and Trauma Nursing	2	0	0	2	2
PHGG	02 001 00 0	S	Pediyatri Hemşireliğinde Güncel Gelişmeler	Current Developments In Pediatric Nursing	2	0	0	2	2
TBYA	02 001 00 0	S	Tamamlayıcı Bakım Yaklaşımları	Complementary Care Approaches	2	0	0	2	2
HLBG	02 001 00 0	S	Hemşirelikte Liderlik Becerilerini Geliştirme	Developing Leadership Skills in Nursing	2	0	0	2	2
Seçmeli Olarak Alınması Gereken AKTS Toplamı					2	0	0	2	2
VIII.YARIYILDA ALINMASI GEREKEN TOPLAM AKTS								22	30

Ek 3. Bildiri Özetleri

Kesici Delici Alet Yaralanmaları Konusunda Hemşirelik Öğrencileri ile Yapılan Çalışmaların İncelenmesi

Bahar Yılmaz¹, Şeymanur Aslan², Sibel Yılmaz Şahin³

¹4. Sınıf Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

²Mezun Öğrenci, Koç Üniversitesi Hastanesi, İstanbul

³Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Özet

Sağlık hizmetlerinin sunumunda, sağlık çalışanları birçok riskli durumla karşı karşıya kalmaktadır. Literatürde sağlık riskleri içinde en çok kesici delici alet yaralanmaları ile karşılaşıldığı bildirilmektedir. Sağlık çalışanlarında olduğu gibi uygulamalı eğitim amacıyla hastanede bulunan hemşirelik öğrencileri de kesici delici alet yaralanması gelişme riski taşımaktadır. Hemşirelik öğrencilerinde kesici delici alet yaralanmalarının önlenmesi için öncelikle mevcut durumun belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de kesici delici alet yaralanmaları konusunda hemşirelik öğrencileri ile yapılan araştırmaların incelenmesidir. Bu çalışmada 2016-2021 yılları arasında kesici delici alet yaralanmaları konusunda hemşirelik öğrencileri ile yapılan çalışmalar incelenmiştir. Bunun için YÖK Tez Merkezi ve Google Akademik veri tabanında "Hemşirelik öğrencileri", "Öğrenci hemşireler", "Yaralar, kesici alet" ve "Yaralanmalar" anahtar kelimeleri ile tarama yaparak tam metnine ulaşılan çalışmalar incelemeye alınmıştır. Bu araştırmada son beş yıl içinde kesici delici alet yaralanmaları konusunda hemşirelik öğrencileri ile yapılan çalışmaların tanımlayıcı nitelikte olduğu, araştırma konularının öğrencilerinin kesici delici alet yaralanmaları konusunda bilgi ve tutumunu belirlemeye, yaralanma durumları ve bu konuda aldıkları önlemler ve yaralanmaların kök nedenlerini incelemeye yönelik olduğu belirlenmiştir. Elde edilen literatürde öğrencilerin uygulama alanında kesici delici alet yaralanmaları ile sıkça karşılaştıkları, yaralanmaların çoğunlukla kliniklerde görüldüğü ve en çok iğne batması olarak yaşandığı bildirilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamada kesici delici alet yaralanmaları gibi diğer sağlık risklerine maruz kalma durumlarının belli aralıklar ile değerlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, kesici alet, yaralanmalar, yaralar.

Çocuklarda Nadir Bir Hastalıkta Hemşirelik Bakımı: Stevens-Johnson Sendromu ve Toksik Epidermal Nekroliz

Serpil Oskay¹, Melek Erzengin², Esra Ekmekci³, Rabiye Güney⁴

¹4. Sınıf Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

²Mezun Öğrenci, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sultan Abdülhamid Han Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

³Araştırma Görevlisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

⁴Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Özet

Stevens-Johnson Sendromu ve toksik epidermal nekroliz çok nadir görülen ve genellikle ilaçların neden olduğu, hayatı tehdit eden hızla ilerleyen bir hastalık olup epidermal ayrılma ve mukozal deri dökülmesiyle karakterizedir. Kız ve erkek çocuklarda hemen hemen eşit görülmektedir. Hastalığı atlatan pek çok bireyde kalıcı olarak ciltte pigmentasyon bozukluğu, genital organlarda yapışıklık ve görme sorunları görülmektedir. Hastalığın nedenleri arasında maligniteler, genetik, immünolojik hastalıklar, enfeksiyonlar ve ilaçlar yer almaktadır. Çocuklarda görülme nedenleri arasında birinci sırada ilaçlar yer almaktadır. Bu ilaçları antiepileptikler (%60), antibiyotikler (%26,6), NSAİİ ve kemoterapötik ilaçlar olarak sıralayabiliriz. Pediatrik Stevens-Johnson Sendromu'nun etyolojisindeki en yaygın enfeksiyon Mycoplasma Pneumoniae'dir. Erken teşhisi zor olan hastalığın tanılmasında Nikolsky işaretinden yararlanılabilir. SJS ve TEN ileri evrelerde birçok organa zarar verebilmektedir ve primer ölüm nedeni kronik solunum yetmezliğidir. Tedavide kanıt düzeyi yüksek bir ilaç bulunmamaktadır. Kortikosteroid gibi ilaçlardan yararlanılmaktadır. Hastanın bakımında aile merkezli bir yaklaşım benimsenmelidir. Hastalığın yönetiminde hemşirelik bakımı çok önemli bir yere sahiptir. Bunun nedeni hemşirelerin epitelizasyon sürecinde (hipotermiden korumalı), enfeksiyonun önlenmesinde psikolojik ve sosyo-kültürel boyutunda kilit rolde olmasıdır. Destekleyici bakım yara bakımı (tüm vücut günde iki kez steril su ile yıkanmalı, büyük büller drene edilmeli, küçük büllere dokunulmamalı gibi), sıvı-elektrolit yönetimi, beslenme desteği, vücut ısısının yönetimi, göz bakımı (2 saatte bir göz damlası damlatılmalı), ağrı kontrolü ve solunumun sürdürülmesini içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hemşirelik bakımı, nadir hastalık, Stevens-Johnson Sendromu.

Yapay Zekâ Teknolojisinin Perinatal Dönem Bakımına Entegrasyonu ve Uygulama Örnekleri

Buse Hüban Karagül Karakaya¹, Asiye Sena Aykol², Yeliz Doğan Merih³

¹4. Sınıf Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

²Mezun Öğrenci, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

³Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Özet

Yapay Zekâ (YZ) kavramı, insan gibi davranışlar sergileme, sayısal mantık yürütme, hareket, konuşma ve ses tanıma gibi birçok yeteneğe sahip yazılımsal ve donanımsal sistemler bütünüdür. YZ konusundaki gelişmeler, sağlık profesyonellerinin tanı, tedavi, bakım hizmetlerini daha verimli ve güvenli bir şekilde sunmalarına destek olmaktadır. Yirmi birinci yüzyılda robot teknolojisi ve yapay zekânın gelişmesi perinatal dönem uygulamalarını da etkilemektedir. Perinatal dönemde YZ teknolojisi; gebelik, doğum ve doğum sonu dönemlerindeki sağlık ve hastalık kavramlarını kapsamaktadır. Perinatal dönemde oldukça sık kullanılan yapay zekâ teknolojisinin temel amaçları; anne ve fetüsün sağlığının geliştirilmesi, gebelik takiplerinin düzenli yapılması ve prenatal tarama testlerinde maliyetin azaltılması olarak belirlenmektedir. Bu amaçları desteklemek için geliştirilen YZ teknolojileri gebelikte riskli durumların taranması ve yönetimini, genetik tarama süreçlerini, uzaktan gebelik takibini, erken teşhis ile tedavi uygulamalarını ve postpartum dönem takip süreçlerini kapsamaktadır. Perinatal dönemde geliştirilen YZ teknolojilerinin etkin ve verimli olabilmesi için bu alandaki sağlık profesyonellerinin teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanımında aktif rol almaları önemlidir. Günümüzde bu alanda rol alan sağlık profesyonelleri, yapay zekâ teknolojilerinin hizmet sürecine entegrasyonunda kimi zaman zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu çalışmada, yapay zekâ teknolojisinin perinatal dönemde kullanımına, hizmet sürecinde yapay zekâ temelli uygulama örneklerine ve bu teknolojilerin kullanılması ile ortaya çıkabilecek etik sorunlara ilişkin güncel bilgilere yer vermek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Perinatal dönem, teknoloji, yapay zekâ.

Yara Bakımında Fitoterapinin Kullanımı

Aleyna Özcüler¹, Rümeyza Bozkurt¹, Faysal Fidan², Nurdan Yalçın Atar³

¹4. Sınıf Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

²Mezun Öğrenci, Tuzla Devlet Hastanesi, İstanbul

³Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, İstanbul

Özet

Bitkilerin tedavi amacıyla kullanımı insanlık tarihi kadar eskidir. Fitoterapi tedavi edici, hastalıkları iyileştirici ve hastalıkları önleyici olarak tanımlanmış tıbbi bitki kısımlarından doğrudan doğruya ya da bitkinin farklı kısımlarından hazırlanmış farmasötik ürünlerden yararlanılarak gerçekleştirilen tedavi yöntemidir. Tıbbi bitkiler genellikle yara iyileşme sürecinin en az bir fazını etkilemekte ve enfeksiyona karşı koruyucu etkilerinin yanı sıra yara iyileşmesi için uygun bir ortamı sağlamaktadırlar. Yara tedavisinde bazı tıbbi bitkiler kullanılarak yürütülen son bilimsel çalışmalarda bitkisel ürünlerin yara bakımı için etkili olduğu ve kullanılabileceği belirtilmiştir. Literatürde fitoterapinin kaşıntı, sedef, egzama, saç biti, saç dökülmesi ve yanık gibi pek çok dermatolojik hastalıkta faydalı etkileri olduğuna, yönelik birçok çalışma bulunmaktadır. Yara bakımı ülkemizde yönetmelikle de belirlendiği üzere hemşirenin sorumluluğundadır. Yara bakım hemşiresi yarayı değerlendirmek, yaranın mekanik temizliğini, irrigasyonunu ve pansumanını yapmakla yükümlüdür. Hemşire gereksinim duyulan yara bakımı için hemşirelik bakımını kanıta dayalı olarak planlar ve yürütür. Bu nedenle hasta ile uzun zaman geçiren hemşirelerin fitoterapi konusunda bilgili olmaları önemlidir. Bu çalışmada yara iyileşme mekanizmalarını etkileyen fitoterapi yöntemleri [Aloe vera (Sarı Sabır), Hypericum perforatum (Sarı Kantaron), Hamamelis virginiana (Cadı Fındığı), Calendula officinalis (Aynısefa, Nergis), Çay Ağacı Yağı, Cotinus Coggygria (Duman Ağacı) ile ilgili bilimsel çalışmalara yer verilerek yapılan çalışmaların ve etki mekanizmalarının kısaca açıklanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fitoterapi, yara bakım hemşireliği, yara bakımı.

Hasta Eğitiminde Simülasyon Kullanımı

Muhammet Yusuf Özdemir¹, Rumeysa Bozkurt¹, Fidan Toğantemür², Hacer Özel³

¹4. Sınıf Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

²Mezun Öğrenci, İstanbul Mehmet Akif Ersoy Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

³Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelikte Öğretim Ana Bilim Dalı, İstanbul

Özet

Hasta eğitiminde simülasyon kullanımı hasta ve ailelerinin hastane ve taburculuk sürecinde hastalığa ilişkin özyönetimine yardımcı olabilecek bir araçtır. Etkileşimli öğrenme yoluyla, hasta ve ailelerinin hastalığa ilişkin korku ve kaygısını ifade etmesini sağlar. Simülasyon uygulamaları, hastalığa ilişkin senaryolar, maket ve mankenler, bilgisayar tabanlı simülasyonlar, sanal gerçeklik simülasyonu, standart hasta simülasyonu, bilgisayar ile kontrol edilebilen, gerçeğe orta düzeyde yakın mankenlerin kullanımı gibi çeşitli düzeylerde uygulanmaktadır. Yapılan çalışmalarda simülasyon yöntemiyle verilen eğitim ile trakeostomili çocuklara bakım veren ailelerin bakım becerilerinin geliştiği, uygulamalarını güvenle gerçekleştirdikleri, bilgisayar simülasyon oyununun astımlı çocuklara öz-yönetim becerisi kazandırdığı ve ebeveynlerin bilgi düzeyini arttırdığı belirtilmiştir. Literatürde simülasyona dayalı hasta eğitimi, ebeveynlerin ve bakıcıların evde bakıma hazırlanırken yüksek riskli, nadir durumları deneyimlemelerine olanak tanıyan, anında geri bildirim ile tekrarlı uygulamaya izin veren, bakım vericilere hastane dışında meydana gelebilecek herhangi bir durum için tam öğrenme elde etme olanağı sağlayan bir yöntem olarak açıklanmaktadır. Hasta ve ailesinin eğitiminde simülasyon kullanımı, hastalık yönetimi, hastalığa adaptasyon ve hastalık ile başetme açısından büyük önem taşımaktadır. Bu derlemede hasta eğitiminde simülasyon kullanımının önemini vurgulanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hasta eğitimi, hasta eğitimi yöntemi, sağlık bakım hizmeti, simülasyon.

Kadınların Önündeki Kariyer Sorunları: Cam Sendromlar

Merve Gül Cemile Ergin¹, Dilara Karakaya², Buse Türkmen³, Feride Eşkin Bacaksız⁴

¹4. Sınıf Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

²Mezun Öğrenci, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

³Bil. Uzm., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelikte Yönetim Doktora Programı, İstanbul

⁴Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelikte Yönetim Ana Bilim Dalı, İstanbul

Özet

Ülkemizde uzun yıllar boyunca kadın mesleği olarak tanınan hemşirelik, meslek kanununun güncellenmesiyle erkeklerin de tercih ettiği bir meslek haline gelmiştir. Bu değişim bir yandan meslekteki cinsiyet ayrımını ortadan kaldırırken, diğer yandan da kadın hemşireler için daha önce karşılaşılmayan bazı kariyer sorunlarını ortaya çıkarmıştır. Bunlardan en bilineni erkeklerle eşit eğitim ve deneyime sahip olmalarına karşın, kadınların üst yönetim pozisyonuna yükselmelerinin engellenmesi olarak tanımlanan cam tavan sendromudur. Cam tavan metaforundan üretilen bazı yeni metaforlar da vardır ki bunlar; kötü performans dönemindeki örgüte, kadınların yönetici olarak atanması böylece örgütün başarısızlığının kadınların yöneticiliğiyle ilişkilendirilmesi olan cam uçurum; kadının kariyer gelişiminde üst pozisyona ulaşmasında karşılaştığı ve doğruluğu kabul edilen, aşmak zorunda bırakıldıkları tüm zorlu süreçler olan cam labirent; kadınların buldukları sektörde düşük gelirlili işlerle sınırlı kalmaları, yatay hiyerarşide hareketinin kısıtlanması olan cam duvar; üst yönetimdeki yetkili sınıfın erkekleri görünmez bir araç varmışçasına kadınlardan daha kolay ve hızlı bir şekilde zirveye taşınmasına cam asansör/yürüyen merdiven ve işe alım aşamasında sadece kadın oldukları için işe tercih edilmemesi olan cam kapıdır. Beton tavan, yapışkan taban, çifte açmaz, göstermecilik, sızdıran boru ve Kraliçe Arı Sendromu gibi içinde “cam” kelimesi geçerse de kadınların kariyerlerinde karşılaştıkları sorun ve engelleri tanımlamak için kullanılan kavramlar arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cam asansör, cam uçurum, cam sendromlar, cam tavan.

Sağlık Bakım Hizmetlerinde Robot Teknolojisinin Kullanımı

Sara Hosseinpanahitazehabad¹, Betül Ertarğun², Elif Bülbül³

¹4. Sınıf Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

²Mezun Öğrenci, Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim Araştırma Hastanesi, İstanbul

³Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Özet

Robotlar algılama yeteneğine sahip olan ve programlanabilen elektro-mekanik cihazlardır. Sağlık hizmetlerinde robotlar ilk olarak 1985 yılında nörolojik cerrahi biyopsilerinde kullanılmış ve teknolojideki gelişmelerle beraber robotların kullanım alanları artmıştır. Günümüzde robotlar cerrahi, fizik tedavi, biyonik protezler, hemşirelik, eczacılık, eğitim ve simülasyon uygulamalarında yaygın olarak kullanılmaktadır. Günümüzde, robotlar en fazla ürolojik ve jinekolojik ameliyatlarda tercih edilmektedir. Gelecekte ise kulak, burun, boğaz ve genel cerrahi ameliyatlarında robotik cerrahinin yer alacağı öngörülmektedir. Robotik cerrahinin cerrahlar, hastalar ve hastaneler için birçok avantajı bulunmaktadır. Tremorların ortadan kalkması, daha küçük insizyonlar, kanama ve enfeksiyon riskinin azalması robotik cerrahinin en önemli avantajları arasında sayılabilir. Fizik tedavi alanında robotlar ROM ve esneme egzersizleri uygulamalarında kullanılmaktadır. Robotların güncel kullanım alanlarından biri hemşirelik uygulamaları olarak ön plana çıkmaktadır. Özellikle COVID-19 pandemi döneminde izolasyon önlemlerinin alınması için robot hemşirelerin geliştirilmesine yönelik birçok ülkede çalışmalar yapılmıştır. Hemşirelik uygulamalarında robotlar hastaların taşınması, mobilizasyonu ve laboratuvar örneklerinin birimlere teslimi gibi rutin işlerde hemşirelere yardımcı olarak görev alırlar. Bakım hizmeti veren hemşire robotların hastaları izleme, kayıt tutma, ilaç hazırlama, hastalara koçluk ve arkadaşlık yapma ve sağlığı geliştirici faaliyetleri yerine getiren robot hemşireler üretilmektedir. Sonuç olarak, hemşire robot çeşitleri ve kullanım alanlarının artırılmasına yönelik araştırma ve geliştirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire robotlar; hemşirelik uygulamaları, robot, robotik bakım.

Palyatif Bakımda Ağrı Hastanın Kaderi Mi?

Büşranur Aldemir¹, Mücahid Gül¹, Cansu Doğan¹, Beyza Genç¹, Sultan Ergin¹, Ömer Ali Dilmaç¹, Emine Büyükkaya¹, Özge Elmas¹, Mehmet Demir¹, Ömer Faruk Tarhan¹, Abdulkadir Irmak¹, Mohammad Zaker¹, Ayşegül Tozal², Elif Dönmez³, Gamze Temiz³, Zeynep Dülger⁴

¹4. Sınıf Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

²Mezun Öğrenci, T.C. Sağlık Bakanlığı Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

³Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Onkoloji Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

⁴Araştırma Görevlisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Onkoloji Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Özet

Ağrı; vücudun herhangi bir yerinde meydana gelen, var olan veya olası doku hasarına eşlik eden, insanın geçmişteki tüm deneyimlerini kapsayan, hoş gitmeyen özel bir duydur. Her birey ağrı algısını farklı düzeylerde hisseder ve ağrıya farklı yanıtlar verir. Korku, geçmiş deneyimler, yaş gibi faktörler bireylerdeki ağrı algısını etkiler. Ağrı giderilmediği takdirde diğer bazı semptomlara (anksiyete vb.) ve beraberinde bireylerin yaşam kalitelerinde düşmeye sebep olmaktadır. Ağrının giderilmesi için ilk adım ağrının değerlendirilmesidir. Öncelikle ağrının değerlendirilmesinin amacı, ağrının nedenini belirlemek, etkisini anlamak, ağrıya özgü baş etme stratejilerini tanımlamak ve etkilerini değerlendirmektir. Ağrı değerlendirilmesinde hastanın yüz ifadesi, davranışları ve aktivite durumu gözlemlenmeli, hastanın ağrı hakkında sözel ifadeleri ve ağrının sebep olduğu fizyolojik belirtiler dikkate alınmalıdır. Subjektif bir veri olan ağrının objektif veriye dönüştürülmesi için ölçekler kullanılmaktadır. Ağrının tanımlanmasının ve ölçekler aracılığıyla objektif verilere dönüştürülmesinin ardından tedavisine başlanır. Ağrı tedavisinde farmakolojik, nonfarmakolojik ve cerrahi yöntemler kullanılmaktadır. Ağrının nonfarmakolojik tedavisinde hemşireler bağımsız rollerini rahatlıkla uygulamaya yansıtılabilmektedir. Ağrı tanısı alan bir hastanın hemşirelik bakımında ağrının kaynağı bulunmalı, ağrıyı azaltmak için girişimler planlanmalı (masaj, sıcak-soğuk uygulama, uygun pozisyon verme vb.), hasta ve hasta yakınlarının ağrı hakkında bilgi eksikliği giderilmeli ve bu doğrultuda hastaya holistik bakış açısı ile yaklaşılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, ağrının değerlendirilmesi, ağrı yönetimi, hemşirelik bakımı.

COVID-19 Pandemisi ve Ruh Sağlığına Etkileri

Kübra Tımarcıoğlu¹, Seyithan Demir², Elvan Emine Ata³, Merve Sarıtaş⁴

¹Mezun Öğrenci, Türk Kızılayı Kahramanmaraş Toplum Merkezi, Kahramanmaraş

²4. Sınıf öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

³Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

⁴Araştırma Görevlisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Özet

Çin’de 2020 yılında başlayan ve tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. Salgın toplumun tüm kesimlerinden ve yaş gruplarından insanları ve en çok da sağlık çalışanlarını, göçmenleri, kadınları, yaşlıların ve çocukları etkilemiştir. Hastalığın bulaş riski, tedavi olanaklarının sınırlı olması, hastalık nedeniyle yakınları kaybetme, yoğun bakımda tedavi gereksinimi olması ve geleceğe ilişkin belirsizlerin yaşanması bireylerin daha fazla stres, kaygı, korku, çaresizlik, ümitsizlik ve suçluluk gibi duygular yaşamalarına neden olmaktadır. Yapılan çalışmalarda bu duygular ile başetmek için ise bireylerin alkol ve madde kullanıma, duygusal yeme, internette zaman geçirme, oyun oynama ve alışveriş yapma gibi maladaptif yöntemleri daha sık kullanmaya başladıkları belirtilmektedir. Yaşanan olumsuz duygular, uygun olmayan başetme biçimleri, izolasyon önlemleri ve yeni yaşam düzenine uyum sağlama sırasında yaşanan sorunlar ise ruhsal yakınmaların ortaya çıkmasına veya var olan psikopatolojilerin şiddetlenmesine neden olmaktadır. Özellikle pandemi döneminde bireylerde akut stres bozukluğu, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu, panik bozukluk, yaygın anksiyete bozukluğu ve duygudurum bozuklukları gibi ruhsal hastalıkların görülme oranında artışın yaşandığı da bildirilmektedir. Ayrıca aile içi şiddet, boşanma, ihmal, istismar ve intihar gibi olayların da görülme oranlarında artış olduğu belirtilmektedir. Bu özden hareketle çalışmada COVID-19 pandemisinin toplumun ruh sağlığı üzerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, pandemi, ruh sağlığı.